

Forfatter: Staffeldt, A. W. Schack von

Titel: Samlede digte

Citation: Staffeldt, A. W. Schack von: "Samlede digte", i Staffeldt, A. W. Schack von: *Samlede digte*, udg. af Henrik Blicher , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 2001, s. 114. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-staffeldt01val-shoot-idm139817916549024/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede digte

Sonetter

Still govern thou my song,
Urania, and fit audience find, though few.
Milton. Book VII.

I
Til *Charis*
Prof. *Sander* tilegnet

O du som kun indviet Hierte finder
Mens for Begrebets Favn du svæver hen;
Som neppe synlig, steds nye igjen
I skjønnere Forvandlinger forsvinder;

O *Charis*, som med hellig Bløefærd vinder
Hiin siungne Tryllegjord om Skabningen¹⁾
Og Støvet's Æt saa sødt og fast til den
Ved luttret Kiendsel, adler Attrae binder:

Lad end, o lad med de Udkaarne mig
Dig, Dydens Eos, rødmende Sylfide,
O lad mig sværmeriskt ledsage dig!

I dine Rosenskygger den Indvi'de
Ved uvis Klarhed henrykt møde tør
Urania i luftig-vævet Slør.

¹⁾ Det mytologiske Væsen som under Navnet *Venus* var og er en Gjenstand for henrykt Beskuelse og Tilbedelse, betragtet som et personificeret Abstrakt, betegnes den fødende eller frembringende Naturkraft og følgelig, formodet en for Phantasien næsten mundtælig Overgang, ogsaa det Frembragte eller Skabningen.

II
Perlen

Dig, som Solen fra sit Lys forskyder,
Perlemuskens blinde Fange, lig,
Og som du, ved skjulte Skatte rig,
Liver jeg i selskab Fængsel nyder.

Idealisk, luttret Stof udflyder
Af min Siel og yndigt sanker sig
Til en digtet Verden rundt om mig
Ved hvis Skabning høi'te Love byder.

Mit olympisk-skønne Fredenshiem
Langs med Tidens Bred jeg trofast fører
Mellem nøgne Klipper med mig frem.

Bølgens Suk derude jeg ei hører
Mens for Mennesk'hedens Diadem
Hemmelig min Perle¹⁾ jeg fuldfører.

1) Heriblk paa et Digt, *Isisbøden* kaldet, i hvilket Menneskeheden fremstiles i de høieste Fuldkommenhedsformer, den under usskaffende Udviklinger og Methamorfoser synes at nærme sig til.

III
Ved den medicæiske Venus

Der hvor Glædens uoprorte Væld
Ud fra Jovis Stjernekrone rinder,
Phantasi med lærrede Kinder
Spiren væflet' hen i Kunstnerens Siel.

Dydens Fred som til olympisk Hæld
Lutter hver en Fryd som Hierret finder,

Tanken under hvilken Jorden svinder,
Pleied' den i hans udkaarne Siel.

Til da Genien som frugtbar ruer
Med udfoldet Vinge, Tsagen lig,
Lykkelige Kunstner, over dig,

Skaabning vinker - bryndigt Jorden skuer,¹⁾
Ah! men snart forvoven Elskovs Luer
Luttrede paa Altret lægge sig,²⁾

1) Denne Billedtøttes første Indtryk.
2) Det andet Indtryk.

IV
Ved *Alexander's* Byste¹⁾
i det florentinske Gallerie

Vismende, den vundne Palmekrone
Falder her af Mennesk'hedens Haar,
Her hvor Skiebnen Philippiden slaer
Og nedtræder indtil Ormens Zone.

Spot og Vanvid, ja! Bønhørings Trone
Reised' hist hvor Bønners Trængsel staaer:
Der er ingen Zeus-Kronion naar
Denne Qvalkolos ham skal forsøne.

Thi maa Laster slæbe Støvets Æt
Hen for denne Marters Dommersæde,
Ak! hvi lærte den da Pigt og Ret?

1) Det Udtryk af Lidelser og Jammer som den grusomme Kunstner paatvang denne Marmor, uden derved at tilintetsætte Formernes Skønhed og Jævnforhold, er mageløs og gjenemboer enhver Betragers Barm med Skræk og Følelse af menneskelig Svaghed.

Hvi er førtes ved Instinkts Kiæde
Den paa Rovets Spor, til Hulens Røe,
Langt fra Tankens rædsomskjønne Boe!

V
Dødehavets Anadyomene¹⁾
Ved et Madonnabillede

Er det dig som i din Tryllezone²⁾
Hver en Yndes Billed' ghemre lod,
Mens usnuttet Glæde, ædelt Mod
Festligt krandsed, dansed' om din Trone?

Er det dig, lystsmilende Dione,
Ved hvis Alters bønforlidte Fod
Lovprüst Savn og skyldfri Angerfødd
Tage mod den grumme Tornekrone?

Hvilken Phantasie vanskabte her,
Ængstligt krybende i Trællens Kiæde,
Dig med Bøddelhaand, o Jordens Glæde?

Saa et barskt, blodtørstigt Folkeferd,
Klækket op i Ørknens bange Rige,
Dig af Dødehavet saae fremstige.

¹⁾ Den mærkværdige Lighed mellem den catholiske Kirkes Madonna og Grækerne Dione samt Egypternes Isis, ligger til Grund for dette Sonnet, som forresten ikke har nogen dogmatisk-kritisk Bestemmelse.

²⁾ Beller.

VI
I Paris

Rasende, selvmordrisk her sit Hierte
Staten traf og af dens Kiempelig
Ryggesløshed, Blodskyld, Borgerkrig,
Lastens Vanvid¹⁾ hvinende fremgiærte.

Paa hvert Aasyn end i Nag og Smerte
Maler Misdaad, Vanhæld maler sig:
Voldets Morderbrøl og Uskylds Skrig
Her paa Gud og Fremtid tvivle lærte.

Bort med Graternes lette Slør
Og med alle Kunstners Trylleriet!
Tier, Latterns kaade Hvirvler, nær!

Anger her sig sønderrive bør,
Indtil ved Æonens Afløb Jorden
Selv fra Mindet teen er tvættet vorden.

¹⁾ Le délire du vice.

VII
Dommen

Ved Slutningen af det attende Aarhundred

Tøv, Scklets Genius! jeg holder dig
Ved blodigt Haar: Til Viisdoms Dommersæde
Som Dyders og Chariters Taarer væde,
Til Regnskab og til Dorn du følge mig.

Han fulgte, taug og bradt indhyllet' sig
Fot Sagnet som med Tavlen var tilstæde;
Fremraslende i Følgetiders Kiæde,
Han svandt – og Dornen¹⁾ udbrod, Tordnen lig:

Halv Pericles, halv Attila, du snø'de
Uhyre, Muses blide Krands om
Barbarens Kølle som ved dig fremgode.

Du Tvivl af Tænkerns sprukne Helligdom,
Titansk Begier af Sæders faldne Rige
I Fredløshed ondtvivlet, bød fremstige.

¹⁾ Hvad karakteriserer under europæisk Synspunct det attende Aarhundred? saa spurgte Forfatteren sig selv og Svaret blev snart en Culture og Barbarie; forvoen Scepticisme og voldsom-irrasionelt Stræben til mere og bedre, et Stræben, som fra det mandte Arnested af, spjætted alle selskabelige Kredse undid det politiske Forum, gjer os maaskee endnu mere ulykkelig end det synes at gjerre os faldkoramen, thi det frembringer det store Misforheld mellem vor indbildte Tvang og den virkelige Stof til Tilfredsstillelse

Til den uendelige Natur

- 1 O *Natur*, hvis Fod ukkekkelig
Staaer i Nattens svømmedybe Zone,
Mens høitidelig en Sjernekrone
Om din klare Tinding dreier sig!
- 2 Du, ved hvis uendelige Bryst
Uden Tal din Alkom barnlig dier
Og i evig andre Harmonier
Livets Dirren vorder sødt opløst!